

Världsböndagen 1 mars 2019

BARNPROGRAM Slovenien

Tema: *"Välkomna, allt är färdigt"*



Hej!

Världsböndagen firas i hela världen den första fredagen i mars månad. Kvinnor i olika länder turas om att skriva programmet till en bön- och offergudstjänst och använder även detta tillfälle till att berätta om sitt land. Ett speciellt material för barngrupper ingår alltid.

Detta är 2019 års barnmaterial. Det kommer från Slovenien och har temat "Välkomna – allt är färdigt!". Det innehåller ett programförslag för söndagsskola eller annan barngrupp plus aktiviteter med slovensk anknytning – till och med ett recept!

Böndagskollekten hjälper unga kvinnor i fattiga länder att gå i skola och utbilda sig så att de kan försörja sina familjer. Pengarna sätts in senast 1 april på Världsböndagens konto 40 47 22-1.

Hör gärna av er med kommentarer och rapporter om hur ni använt materialet! Vi välkomnar synpunkter på hur programmet kan förbättras!

Böndagskommittén

FÖRBEREDELSE

- ✓ *"Bi-ledaren" kan vara utklädd till ett bi i svarta och gula kläder, antenner på huvudet och vingar på ryggen.*
- ✓ *Binas surrande till den inledande bönen kan vara inspelat, nerladdat från youtube.com, eller imiteras av barnen.*
- ✓ *Skaffa fram Sloveniens flagga och karta och en "blind" världskarta som ska färgläggas. Förbered svaren för avsnittet Ett bi flyger över Slovenien.*
- ✓ *Förbered kort, formade som nejlikor eller bin, och skriv på varje kort ett nyckelord från Förbönerna: planet, människor, plan, fred, mat, vishet och Guds Ord. Korten kan delas ut till barnen i början av programmet. När det är dags för Förbönerna så förklarar ledaren hur man ska göra och inbjuder barnen att lägga fram kortet på altaret när de hör ordet läsas i bönen.*
- ✓ *Förbered materialet till den skapande aktiviteten, leken och bakningen och planera för det lämpligaste tillfället för dessa aktiviteter. Barnens kreativa arbeten visas upp genom att läggas fram på ett bord eller sättas upp på en vägg.*

GUDSTJÄNSTPROGRAM

VÄLKOMMEN

Bi-ledare: Välkomna kära barn! Zivijo! (djív-i-o) Det är så man säger hej i Slovenien. Säg efter mig! Zivijo!

Barnen: Zivijo!

Bi-ledare: Jag är så glad för att ni är här, så att vi kan utforska Slovenien tillsammans. Låt mig presentera mig själv: Jag är ett bi, en insekt, som alla barnen i Slovenien känner väl till. Jag är ett mycket nyttigt djur för jag samlar pollen från blommor och förvandlar det till söt honung, som är mycket nyttigt för vår hälsa. Jag kan också flyga och ta er med för att se hur vackert vårt underbara land, Slovenien, är. Vad säger ni barn, vill ni följa med mig? (*Låt barnen svara*)

INLEDANDE BÖN

Ledaren: Världsböndagen firas i Guds namn, Gud, Skaparen, som gav oss världen att leva i; i Jesu Kristi namn, Jesus som leder oss på vägen till fred, vänskap och samarbete; och i den Heliga Andens namn, Anden, som ger oss styrka och glädje.

Bi-ledare: Nu ska vi lyssna på binas surrande (*Surrande ljud*). Bin lever tillsammans i en stor familj i sitt hem, som kallas bikupa. De hör ihop och tar hand om varandra. Liksom bin, så lever människor i familjer och samhällen,

så det är bra att vi respekterar, älskar och tar hand om varandra.

SÅNG

BIN SOM FLYGER ÖVER SLOVENIEN

Ledaren: Detta är kartan över Slovenien. Låt oss flyga över den (*Låt barnen "låtsas-flyga"*) Vad ser Sloveniens karta ut som? Som ni ser, är Slovenien format som en höna med en näbb, huvud och ben. (*Visa på kartan.*) Vad ser ert lands karta ut som? (*Låt barnen svara.*)

Aktivitet: Varje barn får en blank världskarta där de ska färglägga sitt eget land och Slovenien och jämföra ländernas storlek.

Slovenien är ett mycket litet land med bara 2 miljoner invånare. Vet ni hur många människor som bor i ert land? Slovenien är bara ungefär 1/4 så stort som Sverige. (*Ledaren kan hjälpa barnen.*)

Bi-ledare: Låt oss fortsätta vår flygning! Slovenien är rikt på allt man kan tänka sig: hav, berg, slätter, grottor, sjöar, floder, skogar. Barn i Slovenien tycker om att bada

forts nästa sida



på sommaren, plocka svamp på hösten i de höstfärgade skogarna och på vintern kan de åka skidor i bergen. Våren är den tid på året då de tycker om att gå ut och vandra och titta efter de första blommorna eller fågelungar och djur.

Ledare: Denna mångfald visar sig också i den slovenska flaggan. (*Visa flaggan!*) Vad tror ni att de olika dekarna representerar? (*Låt barnen gissa*)

Bi-ledare: Det vita berget representerar Triglav – Sloveniens högsta berg med dess tre toppar; de två vågiga linjerna representerar havet och floderna; de 3 stjärnorna representerar grevarna Celje som en gång var den styrande adliga familjen.

SÅNG

LÄSNING AV EVANGELIETEXTEN: Lukas 14:15-24

Ledare: Jesus använder ofta berättelser när han talar om Gud. En gång vid en måltid talade någon om att vara välsignad, och Jesus svarade med att berätta om en måltid. Vid den måltiden gick det inte som värdens hade tänkt, men en ny gemenskap formades runt middagsbordet.

I liknelsen som Jesus berättade hade husbonden inbjudit folk till en fest. Människorna som var inbjudna hade annat att göra just vid den tiden när de skulle gått på fest. De började ursäktas inför tjänaren. En hade köpt en åker som han ville gå och se på, en annan hade köpt oxar och ville prova dem, en hade just gift sig, så han kunde inte komma.

Tjänaren kom tillbaka och talade om detta för husbonden som blev besviken. Men han bestämde sig för att inte missa tillfället och sa åt tjänaren att gå ut på gatorna och bjuda in alla att komma eftersom allt var färdigt. Han gick och inbjöd var och en som han mötte på gatorna: de fattiga, handikappade, blinda och lama. Och när de alla hade kommit in, fanns det fortfarande plats för fler att komma in och fylla huset med glädje, vänskap och kärlek.

Skulle du vilja komma till denna fest? Vem skulle du hita på din gata och ta med till detta bord? Så fint, huset är

fullt! Hur ser det ut vid denna fest nu? (*Låt barnen komma med några svar och tankar.*) Kom ihåg, "Välkomna – allt är färdigt!" Låt oss inbjuda varandra till bordet och bli en gemenskap som älskar Jesus!

SÅNG

FÖRBÖNER

(*Visa barnen hur var och en ska lägga sitt kort på altaret*)

Bi-ledare: Tack, Gud, som har skapat vår planet. Tack för allt vackert som finns runt omkring oss.

Ledare: Gud, vår skapare, hjälp oss att leva ansvarsfullt och vara rädda om naturen.

Bi-ledare: Tack, Gud, för alla människor, som du har skapat. Tack för att du har gett oss människor som älskar oss.

Ledare: Kärlekens Gud, hjälp oss också att älska alla människor.

Bi-ledare: Kärlekens Gud, vi tror att du har en underbar plan för var och en av oss.

Ledare: Käre Gud, var nära alla som lider, som är sjuka eller ensamma.

Bi-ledare: Lyssna på barnen som inte vet av någon fred i sin barndom.

Ledare: Gud, vår far och mor, hjälp barn och deras familjer som måste fly från sina hem. Hjälp dem att finna gästfrihet och förståelse.

Bi-ledare: Tack, gode Gud, för mat, glädje och beskydd.

Ledare: Gode Gud, lär oss att kärleksfullt dela med oss till dem som lever i fattigdom.

Bi-ledare: Tack Gud för vishetens och kreativitetens gåvor som du har utrustat världens alla barn med.

Ledare: Vishetens Gud, lär oss att respektera varje människa.

Bi-ledare: Tack, Gud, för Jesus, Guds Ord, genom vilken vi ber till dig.

forts nästa sida

Barn: Gud hjälp oss att lyssna noga till ditt Ord, så att vi kan göra det till en del av våra liv.

AVSLUTNING. BÖN

Alla: "Gud som haver barnen kär"

(Tacka barnen för deras medverkan)

Sloveni-
ens
flagga.



SKAPANDE AKTIVITETER

Bord med slovenska symboler

Placera ett kors, en barnbibel, ett biva-ljus, en flagga, en karta, bilder av bin och bikupa, och andra djur som finns i Slovenien på bordet. Du kan titta i Bakgrundshäftet för att få veta mer om Slovenien.

Tala med barnen om symbolerna och föremålen på bordet och fråga dem om de vet vad de är och vad de betyder. Tänk på symboler för ert eget land och jämför dem med Sloveniens tillsammans med barnen.

Typisk slovensk tårta (recept på sid 4)

Om du har tillgång till kök tillsammans med barnen, prova att baka några slovenska kakor, t ex *Potica* (valnötsrulle) eller *Bela Krajina*-tårta. Du kan också ge receptet till barnen eller förbereda det hela själv därhemma och ta med, så barnen får smaka.

Bord dukat för en typisk slovensk måltid.

Ta en bild eller duka ett bord med rulltårta, honungsburk, soppskål, söta kroppkakor och äppeljuice. Kopiera och distribuera illustration nr 1 och låt barnen färglägga.

Tala med barnen om föremålen som finns på bordet. Låt dem gissa vad de kan vara, förklara sedan:

Rulltårtan – *Potica* (*po-ti-tsa*) (valnötsrulle) är traditionell i Slovenien. I varje del av landet tillagas rulltårtan lite olika och fylls med olika saker, som valnötter och hasselnötter, kokos och choklad, eller dragon.

Honungsburken – biodling är en mycket populär aktivitet och honung till frukost är ett "måste". Honung är mycket söt och kan bredas ut på bröd eller användas för att söta t ex té.

Soppskålen – oxbuljong är en typisk slovensk rätt. Kött-soppan innehåller vanligtvis även nudlar och grönsaker. Den här soppan äter man före huvudrätten, vanligtvis med en bit bröd och överströdd med färsk hackad persilja.

Söta kroppkakor ("dumpling")– de kallas *cmoki* (*tsmo-ki*) De är bollar gjorda av potatisdeg och fyllda med plommon eller aprikoser. Vi äter dem täckta med skorp-mjöl som har stekts i smör och socker.

Äppeljuicen. Slovener älskar att dricka den. Många pro-ducerar sin egen juice.

Ge barnen en papperstallrik och låt dem rita en tallrik. Fråga barnen om de har några liknande rätter i sitt eget land. Låt dem sedan rita vad de själva skulle vilja ta med till festen (en traditionell rätt från deras eget land eller deras favoriträtt).

Djur i Slovenien.

Skaffa bilder på olm ("Proteus", salamander), björn, bi, stenbock, höns och deras naturliga miljö. Kopiera och distribuera illustration nr 2.

Tala med barnen om djuren. Känner ni till djuren på bilden? Finns några av dem i ert land? Vilka djur finns i ert land? Vilket är ditt favoritdjur?

Låt barnen färglägga djuren och para ihop dem med deras naturliga miljö. Salamander – grotta; björn – skog; bi – kupa; stenbock – berg; höns – bondgård.

Prata om djuret olm och dess naturliga miljö. Det är ett groddjur men ser ut som en orm. Det är färglöst och lever i vattnet i djupa grottor där det inte finns något ljus. Det är ett av de mest sällsynta djuren i världen och finns bara längs Adriatiska havets nordöstra kust.

forts nästa sida!

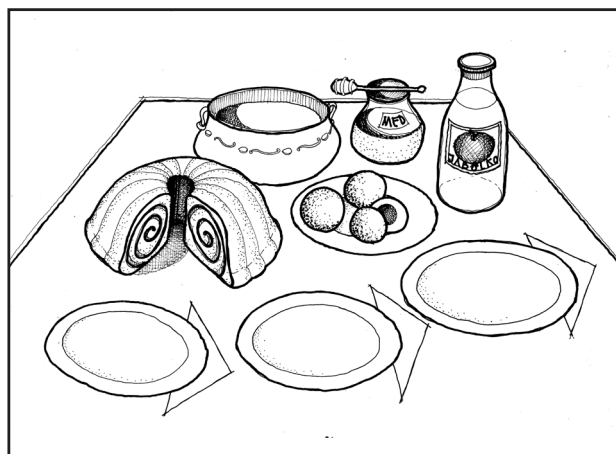


Illustration 1. (A4-format, se sid 5.)

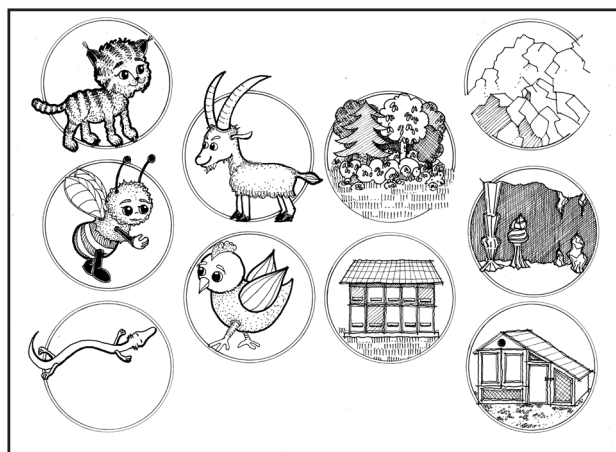


Illustration 2. (A4-format, se sid 6.)

RECEPT

Googla "potica" för bilder och recept!

Potica (Valnötsrulle)

(uttalas *potitsa*)

Ingredienser till degen:

600 g mjöl
30 g jäst
2-3 dl mjölk
50 g socker
1 tsk salt
120 g smält smör
3 äggulor
1 tsk vaniljsocker
rivet citronskal från 1 citron

Ingredienser till fyllningen:

500 g valnötter (malda, spara en del nötter och hacka dem i stället grovt)
2 dl mjölk eller grädde
120 g socker
3 äggvitor och en matsked socker
1 tsk vaniljsocker
rivet citron- eller apelsinskal

Tillredning

Degen: Blanda en halv dl varm mjölk, 1 tsk socker och 1 tsk mjöl med jästen i en skål och låt den jäsa till dubbel storlek. Blanda mjöl, citronskal, och vanilj i en stor skål, tillsätt den jästa jästen. Värm smör och mjölk till fingervärme och tillsätt socker, salt och äggulor. Häll mjölkblandningen sakta över mjölet, arbeta in och knåda tills degen släpper bunken. Lagg i en smord eller oljad bunke, täck och låt



jäsa till dubbel storlek. Förbered fyllningen under tiden.

Fyllningen: Häll varm mjölk eller grädde över de malda nötterna och sockret. Vispa äggvitor och 1 msk socker till hårt skum. Blanda äggviteskummet med nötterna.

Kavla ut den jästa degen mycket tunt på en mjölad duk, bred ut fyllningen och strö ut de återstående grovhackade valnötterna generöst; rulla ihop den fyllda degen till en tät rulle och lägg den i en smord och mjölad bakform. Låt den jäsa igen.

Pricka rullen med en gaffel och pensla med mjölk eller äggvita. Grädda i 180° C i ca 60 min; prova med en sticka. Om stickan är torr, så är din *potica* klar. *Potican* stjälpas upp efter ca 10 min och täcks över. Strö över med florsocker, när kakan kallnat.

forts fr föregående sida

Bikupan

Kopiera och distribuera illustration nr 3. De slovenska bikuporna är t v på bilden.

Fråga barnen om de någonsin sett en bikupa. Är de bekanta med de modeller som ses på bilden? I Slovenien är biodling en mycket populär aktivitet och folk som har bin brukar måla sina bikupor i glada färger. Varje dörr är olika. Bondgårdsaktiviteter eller -festligheter är målade på många av dem.

Inbjud barnen att färglägga bikupornas "rutor" i glada färger, och sedan rita en aktivitet eller evenemang som de gillar eller som är typisk för deras eget land.

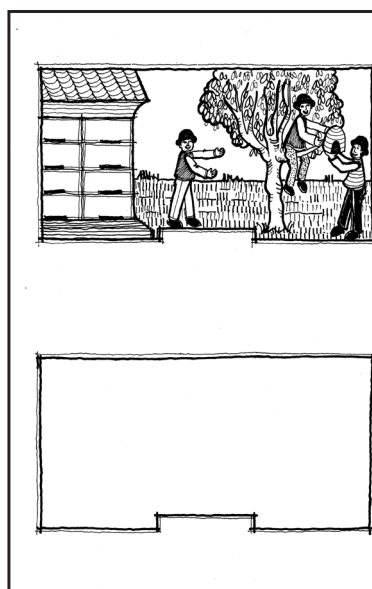


Illustration 3. (A4-format, se sid 7.)

Kontakt:

Världsböndagen delar expedition med Sveriges eku-
meniska kvinnoråd (SEK).

Adress: **Världsböndagen, SEK**

Box 14038, 167 14 Bromma

e-post: **VBD@svekumeniskakvinnor.se**

SEK:s generalsekreterare nås på telefon **08-453**

6804

Hemsida:

www.svekumeniskakvinnor.se/varldsbondagen

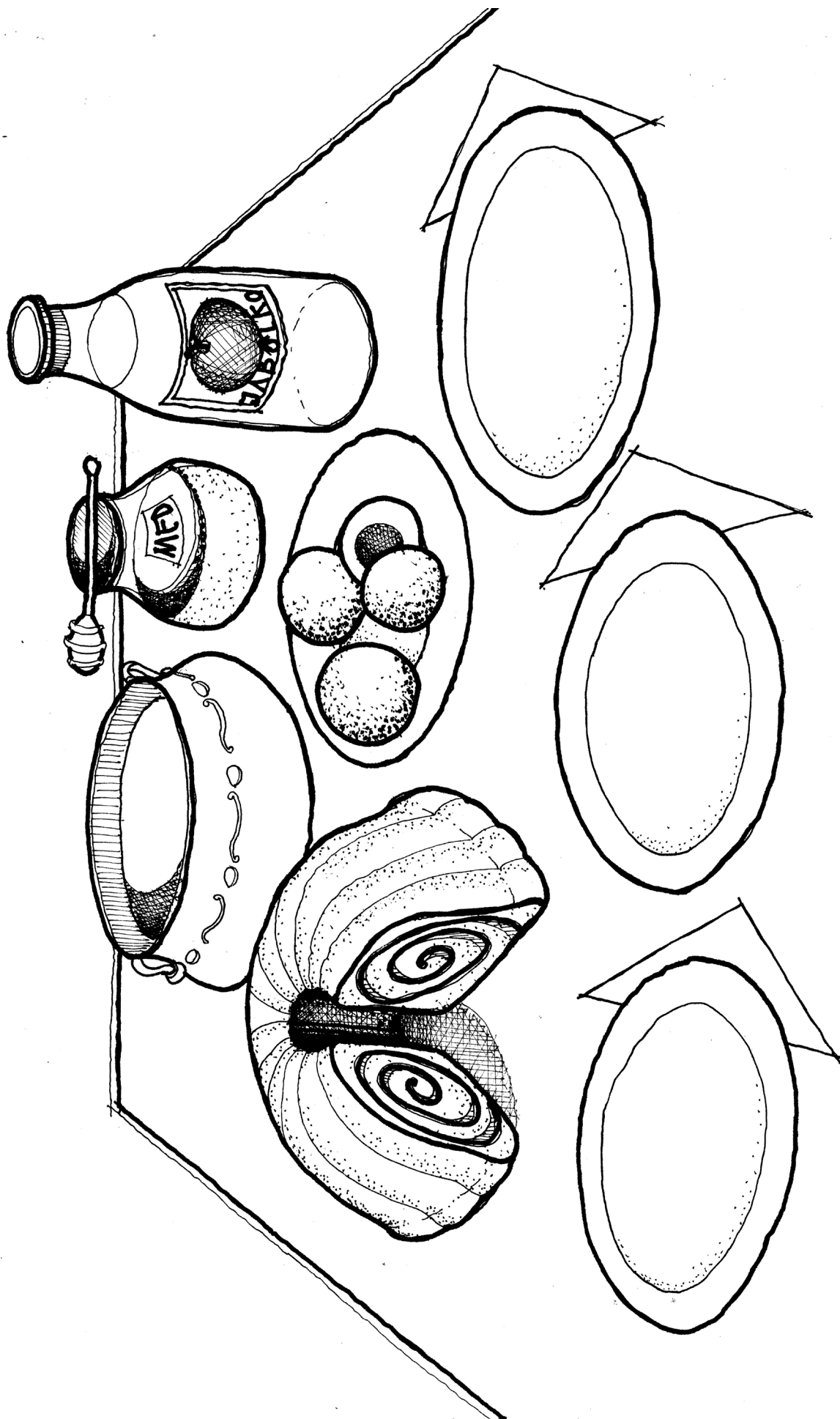


Illustration nr 1.

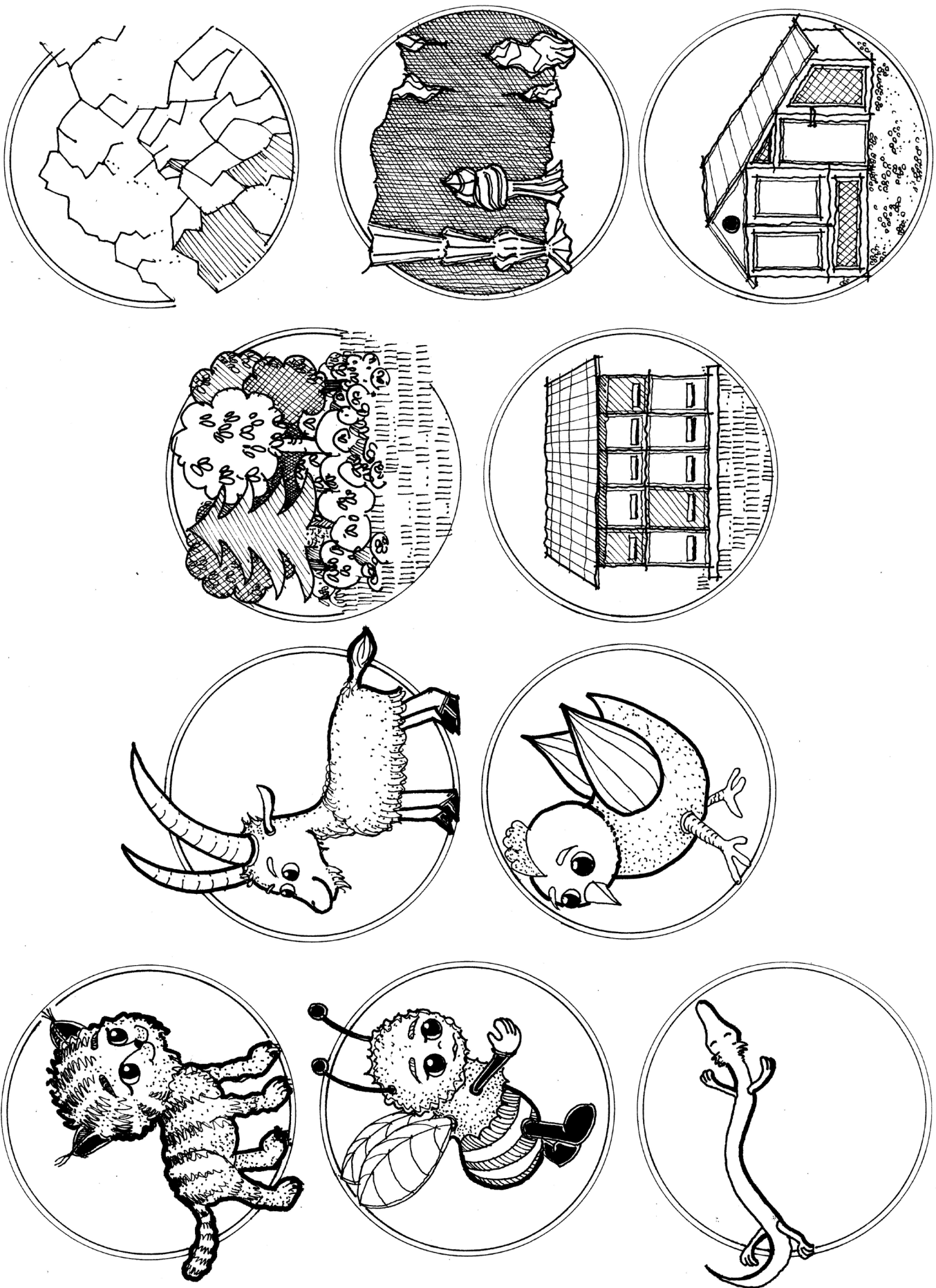


Illustration nr 2.

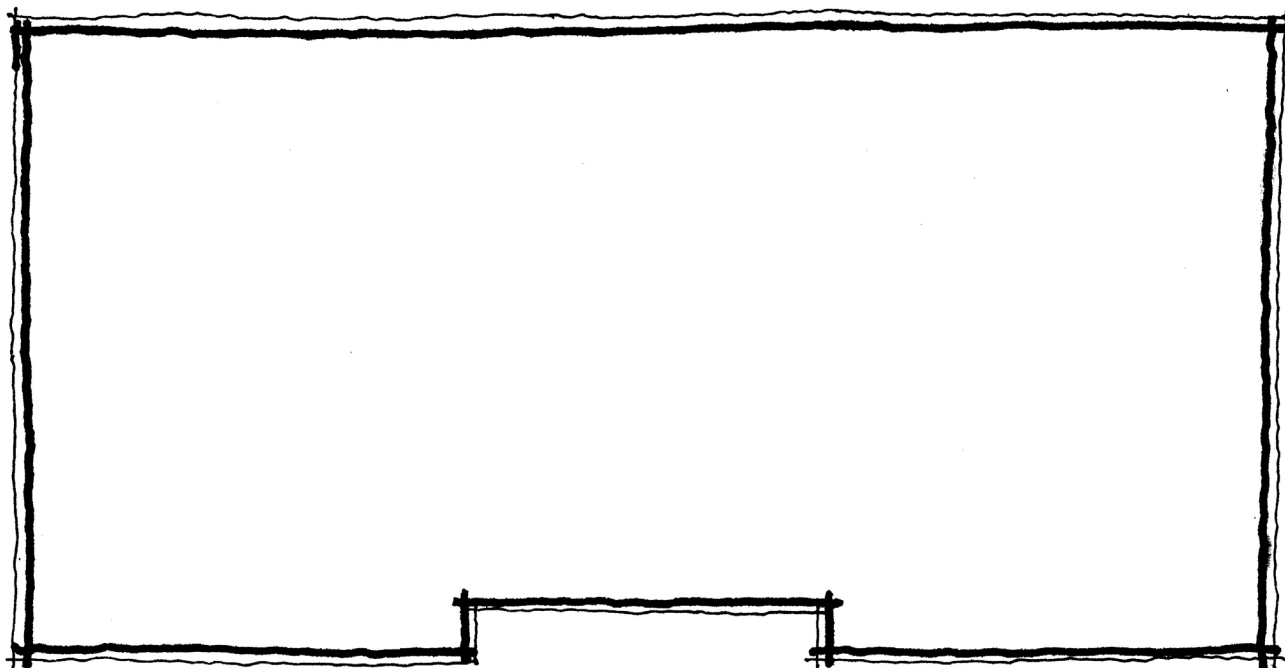


Illustration nr 3.